

Domā in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Papež Janez Pavel II. na obisku v Latinski Ameriki — Včeraj v Venezueli, danes gre v Ekvador, potem v Peru in Trinidad-Tobago

MERIDA, Ve. — Včeraj je papež Janez Pavel II. obiskal to gorsko venezuelsko mesto in daroval sv. mašo na prostem pred več kot 100.000 vernikov. V pridigi in ob drugih prilikah poudarja papež, da Cerkev ne more ignorirati socialnih in gospodarskih razmer družb, v katerih živijo nekateri posamezniki in družine v velikem bogastvu, velika večina pa v hudi revščini. Duhovniki morajo braniti interese in pravice revnih, poudarja Janez Pavel II., vendar v okviru principov Cerkve. Nekateri duhovniki v Latinski Ameriki namreč zagovarjajo tako imenovano osvobodilno teologijo, ki jo je papež zavrnil.

Iračani odprli ofenzivo zoper Iran — Prvi tovrstni napad v zadnjih treh letih — Iranci pravijo, da so ofenzivo že zavrnili

BAGDAD, Irak — Iraški vojaški komunikacije trdi, da so enote iraških vojnih sil začele z ofenzivo na južnem delu 700 milj dolge fronte med Irakom in Iranom. Ofenziva naj bi se začela preteklo nedeljo zvečer in se nadaljuje. Iraški vojaki so napredovali in zasedli nove položaje, nadaljuje komunikacije, ki pa ni trdil, da so Iranci prekoračili iraško mejo. Kljub temu, da je Irak vojno začel pred 4 leti, so Iranci v protinapadih v južnem delu fronte sami zasedli del iraškega ozemlja. V ofenzivi baje sodelujejo iraška letala in helikopteri.

Drugačno poročilo o poteku ofenzive je podala uradna iranska tiskovna agencija. Do ofenzive je sicer res prišlo, pravijo Iranci, a je bila kmalu zavrnjena, Iranci pa so utrpeli velike izgube. Kraj ofenzive so bili otoki Majnoon, ki so kakih 75 milj severno od iraškega pristaniškega mesta Basra.

Zahodni novinarji ne morejo osebno preverjati poročil iz Bagdada in Teherana, ker ne smejo obiskati fronte. Nič ne kaže, da sta ali Irak ali Iran pripravljena na ustavitev ognja. Vsi dosedanja poskusi drugih držav, da bi posredovali v tej vojni in dosegli premirje, so se izjalovili.

Načelnik clevelandskega šolskega sistema Frederick D. Holiday napravil samomor — Politični pritiski so bili prehudi zanj

CLEVELAND, O. — Včeraj je napravil samomor 59 let stari Frederick D. Holiday, načelnik clevelandskega šolskega sistema. Holiday, ki je bil črnega rodu in imel uspešno kariero v Philadelphiji in New Jerseyju, ni mogel vzdržati pritiska, ki je prihajal predvsem od nekaterih članov šolskega odbora. V pismu, ki ga je naslovil na vse prebivalce Clevelanda, je prosil, naj prenehajo z umazano, nepošteno politiko in se zavedajo, da taka politika ne vsebuje nič koristnega. O pritisku, ki ga je bil deležen, je Holiday pisal, da je postalo njegovo delo in tudi življenje brez smisla in da ne more naprej.

Holiday, čeprav črnc, je imel mnoge nasprotnike posebej med samimi črnici. Zahteval je namreč več discipline v šoli, zahtevnejši pouk, kar nekaterim ni bilo všeč. V šolskem odboru, ki ga izvolijo neposredno volivci mesta, je Holidayju zelo nasprotoval predvsem črnc Edward Young. V svojem zadnjem pismu, je Holiday dal vedeti, čeprav Younga ni osebno imenoval, da mu je prav ta delal največ težav. Končno, je pristavil Holiday, je ta človek (Young) tudi zmagal.

O morebitnem nasledniku, je dejal George Forbes, črnski predsednik mestnega sveta, da ne bo hotel nihče z ustreznimi spo-

sobnostmi priti v Cleveland. Splošno mnenje resnejših opazovalcev razmer v clevelandskem šolskem sistemu je, da so člani šolskega odbora v večini nesposobni za mesta, ki jih zasedajo.

Ronald Reagan bo obiskal Zahodno Evropo v maju — Udeležil se bo tudi slovesnosti ob 40-letnici konca vojne v Evropi

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je dala vedeti Bela hiša, da namerava predsednik Reagan obiskati Zahodno Nemčijo, Španijo in Portugalsko v maju letos. Med obiskom v teh državah bo Reagan poudarjal tesne vezi med njimi in ZDA.

Ko bo v Zahodni Nemčiji se bo predsednik udeležil dvodnevne sestanke na vrhu industrializiranih držav (ti sestanki so sicer letni) in tudi slovesnosti, na katerih bodo obhajali 40-letnico konca druge svetovne vojne v Evropi.

Zopet govorice o zdravstvenemu stanju Konstantina Černenka — Sovjeti molčijo

MOSKVA, ZSSR — V zadnjih dneh se zopet širijo govorice o zdravju 73-letnega Konstantina Černenka. Po nekaterih vesteh, ki so kot običajno s sovjetske strani nepotrebne, je Černenko celo smrtno bolan. Opazovalci sovjetskih razmer vedo povedati, da bo morda Černenko prvi voditelj ZSSR, ki se bo prostovoljno upokojil. Vsi ostali so ostali na svojih mestih, dokler niso umrli, ali pa sta bila (Georgij Malenkov in Nikita Hruščov) odstranjena.

Analitiki sovjetske političnih razmer so sedaj skoraj enotnega mnenja, da bo Černenku nasledil 53-letni Mihail Gorbačov, najmlajši član ožjega sovjetskega vodstva. Še vedno pa je slišati, da ima možnost za nasledstvo Grigorij Romanov, ki je odgovoren za obrambno industrijo, ako pa želi politbiro zopet »začasnega« naslednika, naj bi to mesto izpolnil 71-letni načelnik moskovske partijske organizacije Viktor V. Grišin.

— Kratke vesti —

Bejrut, Libanon — Teroristi, ki držijo 3 ugrabljenе Amerikance, so pripravili krajši film, na katerem govori diplomat William Buckley, ki je bil ugrabljen pred letom dni. V svojem govoru je Buckley, ki je držal v roki bejrutski časopis z dne 22. januarja 1985, omenil tudi dva druga ugrabljenā Amerikance, Benamina Weira in Jeremyja Levina. Vsi trije so v dobrem zdravju, je povedal Buckley. O tem, kateri teroristi držijo Amerikance in kaj želijo v zameno za njih izpustitev, ni bilo govora. Muslimanski skrajneži v Libanonu pa trdijo na splošno, da je njihov cilj odhod vseh Amerikancev iz Libana in Sredozemlja sploh.

Cape Canaveral, Fla. — Preteklo nedeljo je pristalo na tukajšnjem letališču vesoljsko letalo Columbia, po poletu, ki je trajal komaj tri dni. Ta polet je bil prvi, ki je bil izključno vojaškega značaja. Čeprav je Pentagon skop s podatki, pravi, da je polet v celoti uspel. Namen poleta je baje bil izstrelitev novega, izredno učinkovitega vohunskega satelita, ki bo opazoval in zbiral podatke iz ZSSR.

Washington, D.C. — Predsednik Reagan je zopet imenoval svojega ožjega sodelavca Edwina Meesa za mesto pravosodnega tajnika ZDA. Lani je imel Meese težave z zveznim senatom, ker je baje na nepravilen način pomagal nekaterim osebam do službe v zvezni vladi. Kot kaže, so nastale nove težave in je Meesova potrditev vprašljiva.

Iz Clevelanda in okolice

Dober obisk —

Kosilo, ki ga je preteklo nedeljo priredila Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti, je bila zelo dobro obiskana.

Skupno sv. obhajilo —

Oltarno društvo sv. Vida ima skupno sv. obhajilo v nedeljo, 3. februarja, ob 8. sv. maši, ob 1.30 pop. pa sestanek v društveni sobi. Pol ure pred in po sestanku bo tajnica pobirala članarino. Faranke, ki še niso članice, so lepo vabljeni, da se vpišejo v Oltarno društvo. Zelo bodo dobrodošle!

LILIJA ima sestanek —

Dramatsko društvo Liliija ima svoj redni mesečni sestanek v ponedeljek, 4. februarja, ob 8. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Na pustno soboto, 16. februarja, bo priredila Liliija maškarado, v nedeljo, 10. marca, pa bo uprizorila igro »Stari greh«. Obe prireditvi bosta v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Novi grobovi

Mary Meznarsic

V ponedeljek, 28. januarja, zjutraj je na svojem domu v Parmu, Ohio po dolgi bolezni umrla 87 let stara Mary Meznarsic, rojena Krese, vdova po 1. 1983 umrlem Antonu, mati Josephine Kuk (Brecksville, O.), Antoinette Kuk (Parma, O.), Mary Ann Minich (Concord Township, O.), Dorothy Arsan (Kalif.), Leone Cottrell (North Royalton, O.) in Roseanne Walter (Columbus, O.), 11-krat stara mati, 1-krat prastara mati, sestra Rose in Anne (obe v Jug.) in Josepha (Francija), članica Oltarnega društva pri Sv. Vidu, Materinskega kluba pri Sv. Vidu, SNPJ št. 147 in PSA. Pogreb bo iz Grdinovega zavoda na 1053 E. 62. cesti v četrtek, 31. januarja, v cerkev sv. Vida ob 10. dop. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, od 2. do 9. zvečer.

Jennie Glazer

V petek, 25. januarja, zvečer je v Slovenskem domu za ostarele preminula 95 let stara Jenhie Glazer, rojena Sušelj v Neverkah, Slovenija, od koder je prišla v ZDA l. 1923, vdova po Franku, mati Franka M. in Zory, 3-krat stara mati, sestra Frančiške in Katarine (obe v Sloveniji) ter že pok. Jožeta, Matije in Marije, članica SZZ št. 10, PSA kr. št. 3 in Macca-bees št. 493-L. Pogreb je bil iz Želčevega zavoda na E. 152. cesti v ponedeljek, 28. januarja, v cerkev sv. Kristine in od tam na pokopališče Vernih duš. Družina priporoča darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele.

(dalje na 4. str.)

U.S.S. sporoča —

Združena slovenska društva (USS) sporočajo, da bo sedmi letni koncert USS godbe na pihal v nedeljo, 3. februarja, ob 3. uri pop. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vstopnice so po \$4 za odrasle in po \$2 za otroke in mlade do 19. leta starosti. Dopoldne istega dne bo zopet tekma v peku peciva. Za vse podrobnosti in prijavnice se lahko obrnete na Tony's Polka Village, 971 E. 185 St. (481-7512) ali na Jennie Gorjanc (449-0650).

V bolnišnici —

V St. Vincent Charity bolnišnici, v sobi št. 301, se nahaja Damijan Zabukovec, 16207 Trafalgar Ave. Srečno je preстал težko operacijo in sedaj lepo okrevā. Obiski so dovoljeni. G. Zabukovcu želimo hitre in popolne vrnitve zdravja!

Zanimiv članek —

Bralce današnje AD bi radi opozorili na članek o predbožičnem večeru v treh ljubljanskih cerkvah, ki ga boste našli na str. 7 in 8.

Žalostno sporočilo —

Ga. Lojzka Zabukovec, 16207 Trafalgar Ave., je prejela žalostno sporočilo, da ji je doma v župniji Krka pri Stični po daljši, težki bolezni umrla mama Alojzija Koželj, v starosti 86 let. Za njo žalujejo 5 hčera in dva sinova. Naj pokojna v miru počiva.

Lovska večerja —

V soboto, 9. februarja, priredi St. Clair Hunting & Rifle klub lovsko večerjo v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Obenem bodo lovci praznovali 55-letnico svojega kluba. Za ples bo igral Tone Klepec orkester iz Girarda. Vstopnice imajo člani.

Glasbena Matica —

Pevski zbor Glasbena Matica že danes vabi na svoj koncert, večerjo in ples. Prireditelji bo v soboto, 9. marca, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Po koncertu in večerji bo igral Jeff Pecon orkester. Za vstopnice, pokličite na tel. št. 524-4053.

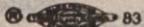
VREME

Spremenljivo oblačno danes z najvišjo temperaturo okoli 28° F. Oblačno jutri, z možnostjo naletavanja snega. Najvišja temperatura okoli 32° F. V četrtek zopet oblačno, z možnostjo snega ali dežja. Najvišja temperatura okoli 35° F. V petek prihod hladne fronte z verjetnostjo snega in najvišjo temperaturo okoli 22° F.

Oglašujte v
Ameriški Domovini!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 421-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 8 Tuesday, January 29, 1985

Materin jezik na tujem

Jezik, tista govorica namreč, ki jo človek dobi naravnost od staršev, kakor dobi od njih kri in življenje, je osrednja in temeljna duhovna vrednota in ji pravimo materin jezik za razliko s kakim drugim jezikom, ki se ga priučiš od drugod in ne pomeni prvih besed, ki jih je mati dihnila detetu v zibelko. O materinem jeziku se je vedno veliko govorilo in pisalo in se še današnji dan, posebno med izseljenci, ki so se znašli v tujem jezikovnem okolju, kjer se morajo z večjo ali manjšo težavo učiti tujega jezika. Učenje tujega jezika je seveda v vsakem primeru zelo pametna in koristna reč, naravnost neobhodno potrebna izseljenemu človeku, ki si v tujem svetu s težavo išče primerne eksistence, a pri tem iskanju mu uspešno odpira vrata vsaj delno znanje jezika dežele, v katero se je naselil.

Jezikovne ovire so skoraj vedno vzrok, da mora prišlek po prihodu v tujo deželo skoraj redno prijeti za najtežja in najbolj nevarna dela, kakor nam dovolj zgovorno pripoveduje zgodovina slovenskih priseljencev zlasti v Ameriki in Kanadi. Rudniki in plavži so bili nekoč domala edina podjetja, kjer je dobil delo, trdo in slabo plačano, a je vključ nečloveškemu garanju premnog začelnik ostal pri taki zaposlitvi leta in leta. Velika ovira pri tem je bilo neznanje deželne jezika, kar pa ni bilo ovira za zaposlitev v rudniku in plavžu, a prav znatna ovira pri iskanju boljšega in lažjega dela.

Za ustanavljanje slovenskih fara, zidanje narodnih domov in za ustanavljanje vseh vrst slovenskih društev, organizacij in ustanov v Ameriki je zgodovinsko dognano treba iskati razloga v prvi vrsti v materinem jeziku, ki je najbolj naravno komunikacijsko sredstvo in najmočnejša duhovna vez. To pa velja v našem času v veliko manjši meri kot je veljalo v dobi masovnega priseljavanja v zadnjem desetletju prejšnjega in v prvih desetletjih sedanjega stoletja. Upravičeno bi se moglo reči, da se je jezikovni položaj, dejal bi, obrnil. Rodovi, rojeni na tujem niso več sposobni uporabljati za medsebojno razumevanje med ljudmi istega naroda in krvi materinega jezika svojih staršev.

Ker od neznanja materinega jezika ni odvisna eksistenčna bodočnost mladega rodu, kakor je bilo neznanje angleščine za njihove prednike, se niti starši, niti otroci ne brigajo za materin jezik, čigar prva in glavna šola je v družini. Starši govorijo z otroki v svojevrstni angleščini, domačo besedo je morda še slišati v kaki kletvici, ali kratki molitvici - sicer pa se je izselila iz družine najbrž v slovensko cerkev ali dvorano, kjer jo je ob raznih prireditvah še mogoče slišati, kot občevalno sredstvo pa je - mrtva.

Ali je iz te situacije viden kak izhod? Človek bi skesano moral skoro priznati, da izhoda ni videti. Predaleč se je ta stvar zanemarljivo po prihodu povojnega vala novih priseljencev v Ameriko in Kanado, da položaja menda ni več mogoče pripraviti. Politično-ideološki povojni izseljenci so našli v zapadni polobli drugačne gospodarske in socialne razmere kot prejšnje generacije krušnih izseljencev, pa so tudi sami bili iz drugačnega testa, bolj sprejemljivi za potre-

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

Ernest Majhenič glasbeni center

MILWAUKEE, Wis. - Pokojni Ernest Majhenič, nad 30 let organist in pevovodja ter tih in vztrajen kulturni delavec pri fari sv. Janeza - počaščen!

Poseben odbor pod predstvom Martyja Gregorčiča in vodstvom rev. Lovrenca Groma in Vladimirja Kralja je pripravil v novem poslopju župnije sv. Janeza lep in trajen spomenik v zahvalo Erniju:

Majhenič Music Center

Kljub silnemu mrazu so se v nedeljo, 20. januarja, zbrali številni farani sv. Janeza in drugi k proslavi odprtja nove, velike in lepe pevske sobe - Majhenič glasbenega centra.

Župnik rev. Lovrenc Grom, ki je vodil spored, je v pozdravnih besedah dejal (v angleščini) sledeče: Čutim prijetno dolžnost, da morem danes uradno odpreti na sedežu župnije Center, ki je posvečen spominu pok. Ernesta Majheniča. Vsi vemo, kdo je Ernest bil. Bil je steber cerkve sv. Janeza nad 30 let. Najprej pri starem sv. Janezu, po preselitvi župnije pa tukaj, pri novem sv. Janezu, vse do svoje smrti.

Zakaj steber? Vseh 30 let je dan za dnem sedel za orglami v cerkvi pri mašah, teden za tednom je učil zbor in vsako nedeljo z njim prepeval pri sv. mašah. Leto za letom je priredil koncerte in druge prireditve ter proslave, kjer sta bila njegova roka in srce navzoča, da ne omenjam številnih izvenckvenih slovenskih prireditev.

S svojim plemenitim značajem si je osvojil srca mnogih faranov. Srečni smo danes, da je med nami njegova žena ga. Rozina ter sinova Martin in Vili. Žal pa nam je in pogrešamo brata p. Pelagija in tudi p. Benota Korbiča, ki sta bila povabljeni, pa zaradi mraza nista mogla priti.

Nato je imel govor Vlado Kralj, ki je povedal: Iz daljav, ki jih živi ne moremo doumeti, gleda na nas rajni Ernest Majhenič, ki se mu želimo tukaj zbrani danes v tem trenutku zahvaliti za vso njegovo plemenito delo v korist cerkve in našega narodnega življenja.

Da je fara sv. Janeza Evangelista spoštovala in cenila pokojnega Ernija, nam priča današnja spominska slovesnost, otvoritev glasbene sobe

njemu v spomin. Priča bo namreč, in spomin in opomin, da je cerkev sv. Janeza vzklikla in zrastle iz pravih in zdravih slovenskih korenin.

Ernest Majhenič se je rodil 8. januarja leta 1915 pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah na lepem Štajerskem. Že v zgodnji mladosti je kazal velike talente za petje in glasbo. Kljub težkim finančnim razmerom doma, so ga dali starši na orglarsko šolo v Celje, ki jo je z odliko končal. Postal je organist domače fare. Vendar ga je notranja sila gnala dalje. S podporo dobrih ljudi je odšel v Ljubljano na visoko glasbeno šolo - konservatorij za 4 leta. Med študijem je vodil frančiškanski pevski zbor, ki ga je veliko let vodil skladatelj p. Hugolin Sattner. Za mladega Ernesta velika čast. Pri zboru se je seznanil tudi z mnogimi pomembnimi opernimi pevci, ki so peli pri frančiškanskem zboru.

Po odlično končani glasbeni šoli se je zopet vrnil na domačo faro za organista. A ne za dolgo. Prišla je druga svetovna vojna. Mnogo ljudi je bilo uničenih ali pregnanih. Njega so Nemci kmalu zaprli kot organista, ker so jim cerkvene melodije šle na živce. Najprej so ga vtaknili v mariborske zapore, od tam v Ptuj in še naprej v celjske zapore, v zloglasni Stari pisker. Tukaj je z mnogimi drugimi prestal veliko mučenja. Ko so ga končno izpustili, je moral podpisati, da so z njim lepo ravnali. Doma pa je moral skrivaj iskati zdravniško pomoč za poškodbe in bolečine pretepenega telesa.

Da se je umaknil šikanam, je šel na Koroško, kjer je delal na železnici. Na Koroškem se je tudi poročil z idealno in dobro Herto Zorc. Po končani vojni se ni hotel vrniti domov. Pridružil se je z ženo slovenskim beguncem na Vetrinjsko polje. Kot dober organist, je kmalu dobil mesto pevovodja pri fari Sv. Lenart v Ziljski dolini, kjer si je osvojil pevce in farane. (Od tam je doma tudi sedanja njegova žena oz. vdova Rosina.)

Leta 1949, ko je Amerika odprla vrata beguncem, se je Ernest z družino, po posredovanju dobrih ljudi, vselil v

Združene države in sicer v Duluth, Minnesota. Ko pa so tukaj po rev. Gabrovškovi smrti faro sv. Janeza prevzeli slovenski frančiškani, sta p. Odilo Hanjšek in p. Alexander Urankar posredovala, da so Majheniči prišli v Milwaukee leta 1952, Ernest pa je prevzel pri starem sv. Janezu pevski zbor. Zbiral je pevce in jih vodil skozi 31 let.

S pridnostjo dela je Ernest ustvaril sebi in družini lep in mire dom. V ta dom pa je 28. marca 1969 prišla velika žalost. Nenadoma se je od svoje drage družine za vedno poslovila dobra žena in mati Herta. Avtomobilska nesreča ji je pretrgala nit življenja.

Nekaj let potem si je Ernest našel novo življenjsko družico, koroško Slovenko Rosino Uršič in se z njo poročil. Ona ga je spremljala kot dobra žena vse do njegove prerane smrti.

Govornik Vlado Kralj je potem lepo pozdravil go. Mici Bergant, ki lepo vodi naprej Ernestov zbor. Izrazil je veliko željo, da bi še dolgo, dolgo vztrajala in ohranjala s svojim zborom prelepo slovensko pesem pri slovenskih mašah.

Sledil je spored treh pevskih zborov: Šolski otroci, ki jih vodi s. Debby Brzynski, so prijetno zapeli 3 pesmi, angleški zbor, ki ga vodi Mary Ney, prav tako 3 pesmi, in Ernijev cerkveni zbor pod vodstvom Mici Bergant. Zapeli so tri slovenske pesmi: Kaj doni sladko se glasi... Vsi so prihajali... in pa Hvalite Gospoda (psalm 150).

Slovesnost se je nadaljevala na drugem nadstropju, kjer je Majheničeva pevska soba. Ernijeva vdova Rosina je pri vhodu prerezala trak, potem so navzoči prišli v pevsko sobo, ki jo je blagoslovil p. Lovrenc Grom. Dr. Jože Gole je nato izmolil za to izredno slovesnost lepo sestavljeno molitev:

Vsemogočni Bog! Ti si postavil človeka čez vse stvarstvo. Dal si mu razum, da Te more zavestno občudovati in Te zahvaljevati za Tvoje številne darove.

Ob priliki posvetitve tega prostora Te tukaj zbrani občudujemo predvsem za dar glasbe in petja. To je umetnost, ki blaži človekovo dušo in plemeniti njegovo srce. Ta umetnost daje tudi Tebi vredno čast. V nebesih Te angelski zbori brez nehanja slavijo s petjem. Tako so Te slavili skozi stoletja tudi človeški rodovi.

Mi, pevci pri Sv. Janezu, stojimo danes pred Teboj, da Ti damo dvojno zahvalo: Najprej se Ti zahvalimo, da si v svoji dobroti tudi nam dal možnost in priliko Tebe častiti s pesmijo in petjem. S Tvojo pomočjo smo vršili to nalogo tudi za ceno žrtve v veri in prepričanju, da je bilo naše petje dvojna molitev.

bno prilagajanje danemu položaju in bolj pripravljeni sprijeti se tudi s tujim jezikom. Ne sme se tudi pozabiti, da so jim npr. v Ameriki prišle nasproti tudi razne dobrodelne ameriške ustanove (npr. NCWC) in jim pomagale prek začetnih težav.

Vendar so tudi ti skusili svoje in vsaj sprva morali prijeti za zelo ponižujoča dela, čeprav to niso bili rudniki ali plavži. A znašli so se hitreje, pri čemer jim je bil smisel za vsaj zasilno obvladanje tujega jezika v znatno pomoč. V tej okoliščini je tudi iskati razlog, zakaj so se hitreje prilagodili ameriški družbi, pri tem pa verjetno nevede, gotovo pa nehote, zanemarili pri sebi in družini vrednost in pomen materinega jezika. Tako se je zgodilo pri njih nekaj skoro neverjetnega: zavedni slovenski starši imajo otroke, ki znajo prav malo ali pa ne znajo čisto nič jezika svoje matere. Med seboj redno govorijo vsi samo angleško in morda celo mislijo, da je tako prav.

(dalje na str. 4)

(dalje na str. 3)

Pomen Metodovega leta

Vsak čas ima svoje značilnosti, ki bi jih morali upoštevati posebno v prizadevanju za spoznanje slovenske narodne dediščine. Želimo jo ohranjati, zato jo moramo poznati. Pri spoznavanju se moramo vživeti v razmere, v katerih so živeli naši predniki. Tudi pri spoznavanju dela slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, bi se morali vživeti v duhovni svet svetih bratov. Ako v tem uspemo, bomo razumeli, v čem je pomen njunega dela za naše čase, v čem dajeta odgovore na vprašanja, ki sedaj bremenijo nas, naš narod in Cerkev. V času, ko je vsa pozornost gibanj, ki skušajo pomagati človeku v stiski, zapostavljenosti in omejevanju svobode, usmerjena na dostojanstvo človekove osebe, si ne smemo privoščiti površnosti. Velika površnost in znamenje duhovne praznine je oklepanje zunanosti slovenskih običajev in navad na ta način, kot da so naši predniki samo dobro jedli in pili in se znali veseliti. Ne mislim obsojati družbenih prireditev, ker so te važne in potrebne. Gotovo pa obstaja danes nevarnost, da se tudi skupine, ki želijo ohranjati slovenski materinski jezik in navade slovenske družine, zgubljajo v zunanostih in ne posvečajo dovolj pozornosti duhovnosti in vernosti našega narodnega izročila.

To sem začutil tudi med pripravi za obhajanje Metodovega leta. Bral sem kratek spis, v katerem je nekdo skušal prikazati veličino slovanskih blagovestnikov s primerjanjem njunega dela s sedanjim prizadevanjem dobrih ljudi, ki želijo pomagati sedanjemu človeku v stiski, revščini in pomanjkanju.

Ne mislim trditi, da tako opisovanje ni brez pomena, izhaja pa iz mnenja, da smo v sedanjem napredku prišli tako daleč, da lahko rešujemo vsa vprašanja, a pri tem pozabljamo, da vsa dobronamerna gibanja nudijo največkrat trenutne potrebne pomoči, ki jih pa ne moremo usmeriti in utrditi tako, da bi se dotaknile jedra perečih vprašanj.

In kje je ovira? V človeku, v organiziranih skupinah ljudi, ki jim gre za politično in gospodarsko nadmoč, katero izvajajo tako, da ustvarjajo razmere, ki množicam prinašajo lakoto, pomanjkanje in omejevanje svobode.

Čutim potrebo, da spoznavamo delo slovanskih blagovestnikov ne le zato, ker je ogromno, veliko in je prineslo mnogo blagoslovov, ki so bili stoletja pozabljeni. Spoznavati moramo predvsem v čem nam sv. Ciril in Metod lahko učita s svojim zgledom in z duhovnim bogastvom, s katerim sta prepoznala začetke slovanske književnosti in odgovor slovanskega človeka na oznanjanje blagovesti v staroslovenskem jeziku.

Metod je bil menih, zapustil je svojo državno kariero, ki jo je začel kot upravitelj slovanske pokrajine verjetno nekje na Balkanu, in je šel v samoto. Ciril je bil deležen najvišje izobrazbe na tedanji carigradski dvorni šoli, postal knjižničar pri cerkvi svete Modrosti, profesor na višji šoli. Visoko izobraženega ga je rabila cesarska vlada v reševanju težkih vprašanj in v raznih poslanstvih, ki so imela ohranjati v tedanjem svetu vpliv in ugled bizantinske države. Zato Ciril niti ni mogel postati menih. Vendar si je izprosil, da je po napornem delu, ki ga je imel kot 24-letni mladenič med poslanstvom v središču arabske države, lahko šel za nekaj časa v samostansko samoto k bratu Metodu.

Tedanji samostani so bili središča učenosti. V njih so živeli tudi menihi, ki so pribežali iz svojih samostanov na ozemlju, ki so ga zasedali fanatični mohamedanci. S seboj so prinesli stare krščanske knjige, ki so jih prepisovali in iz njih zajemali modrost prvih krščanskih pisateljev.

V te knjige sta se tudi poglabljala sveta brata Ciril in Metod. Bila sta Grka, a v svoji mladosti sta že spoznala Slovane v Solunu in okolici in pozneje pri svojem delu za bizantinsko državo. Ob poglabljanju v modrost zgodnjih krščanskih pisateljev sta izdelala načrt za misijonsko in dušnopastirsko delo med Slovani.

Slovani so bili brez književnosti. Da bodo sposobni sprejeti blagovest božjega oznanila, jim je treba oznanjati božjo besedo v domačem razumljivem jeziku, da bo med njimi rasla in se utrjevala Cerkev, ki bo slovanska in neodvisna od vpliva nemških škofov in duhovnikov.

Ciril je sestavil staroslovensko abecedo — glagolico, ker so bile grške črke preokorne za blagolasni staroslovenski jezik. Začela sta prevajati sveto pismo in bogoslužne knjige v staroslovenski jezik. Okoli sebe sta zbrala sposobne pomočnike, ki so prepisovali staroslovenske knjige in še obenem pripravljali za duhovniški poklic med slovanskimi rodovi.

Med Slovane na Moravsko sta prišla leta 863. Ljudstvo se ju je oklenilo, ker sta jim oznanjala blagovest v razumljivem jeziku in primerno njihovu duhovnemu svetu, ki se je razvijal iz stika z naravo in v trdem kmečkem in pastirskem delu. Usposobila sta se za misijonsko delo med Slovani po modrosti, ki sta jo zajemala iz vere v božje učlovečenje — iz Jezusa Kristusa in njegove blagovesti. Jezus Kristus je bil za tedanji vzhodni svet učlovečena Modrost vsemogočnega Boga.

Tudi mi v sedanjih razmerah potrebujemo Modrosti, da bomo svoje odgovornosti in svojo ljubezen do naroda postavili v Luč, s katero Jezus Kristus osvetljuje tudi sodobna vprašanja in stisko človeka.

P. Fortunat OFM

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

(nadaljevanje s 3. str.)

Na drugem mestu Ti izreka-mo zahvalo za pokojnega pevovodjo in organista Ernesta Majheniča. Nam je bil močan vodnik, Tebi pa ponižen služabnik. Njegovemu spominu posvečamo to sobo, da bi danes njegov duh navduševal za lepoto petja v bodoče, kakor je nas navduševal osebno, ko je živel med nami.

Naša hvaležnost za njegovo vodstvo, dober zgled in pomoč je pač skromna oddolžitev njemu. Pravo plačilo si mu v svojem usmiljenju dal pač Ti. Ti si namreč edini, ki plačuje po pravici, ker ne plačuješ toliko po naših uspehih kot po naši dobri volji. To je vera, ki je izražena v pesmi, ki jo je pokojni Ernest tolikokrat prepeval v domovini: „Ti ne gledaš na darove, ker vesoljni svet je Tvoj — majhen dar uboge vdove, bil je velik pred Teboj.“

Ob posvetitvi te sobe spominu pokojnega Ernesta, se obračamo k Tebi, naš dobri Oče in vsemogočni Bog s tole prošnjo:

Pusti nas še naprej peti v Tvojo čast, dokler je Tvoja sveta volja! Naj nas pri tem podpira Tvoja pomoč in Ernestov zgled! Ko pa se stečejo naši dnevi, dovoli, da se pridružimo angelskim zborom, katerih petje bo v Tvojo čast in slavo za vse čase in vse veke!

Ali ni to krasna molitev? Po blagoslovu smo se spet zbrali v dvorani k družabnemu razgovoru in kavi z domačim pecivom, za katerega hvala našim ženam. Mici Coffelt pa je z vsem tem pridno postregla s pomočjo žena.

Naj se pa vrnimo v Majheničev glasbeni center. Stene sobe je opremil Vlado Kralj. Na prednji steni so v dveh velikih okvirjih pod steklom zbrane razne slike iz Ernijevega življenja in delovanja skozi trideset in več let. Med obema slikama, v sredi, pa je nameščen Ernijev portret, delo njegove vdove Rosine, umetnice. Pred steno stoji nov klavir, na njem pa trofeja, dar pevcev, sicer plošča Ernijevega pevskega zbora narodnih pesmi v lepi umetniški opremi, delo umetnika in arhitekta Dušana Svetliča.

Drugo steno krasita dve umetniški sliki: Bled in slovenski par v narodni noši. Na tretji steni pa visi krasna slika — kopija Brezjanske Marije v zlatem okvirju. Sliko je podarila v Ernijev spomin ga. Hilda Svoboda iz Škofje Loke, Slovenija, ki je sestra ge. Izabele Kralj. Četrto steno pa krasijo pet lepih Gasparijevih slik v živih barvah, dar Vladija Kralja.

Zaključim ta opis slovesnosti z besedami, ki jih je izrekel Vlado Kralj v svojem govoru: »Naj bi bila (Majheničeva glasbena soba) priča, spomin in opomin, da je cerkev sv. Janeza vzklikla, zrastle in rastla iz pravih in zdravih slovenskih korenin!«

— France Rozina

Tako — kot vsako leto poprej...

NEW YORK, N.Y. - ... smo prestopili spet nov prag v preddvorju čudovito skrivnostnega templja večnega časa. Ta prag so pred nami prestopali ljudje že poprej, nam poznani in nepoznani. In ta prag bodo prestopali ljudje za nami. Vendar zvedavost v meni je tolikšna, da bi rad vedel, vedel vprav danes, kolikokrat še bodo Slovenci v New Yorku prestopali ta prag časa pri Sv. Cirilu na Osmi?

V posebnem pismu, ki so ga pred dobrim tednom prejeli, katerega je razposlal s pomočjo župnika očeta Roberta faran mlajše generacije inž. Ludvik Burgar, je povedano: da je to samo od nas samih odvisno! Zares, tako je! Starejši, ki vemo, da tega praga ne bomo mogli prestopati še desetletje in več, moramo biti vsaj sedaj zgled mladim, kako se lahko narodna skupnost na tujem ohranja. Ohranja se z globoko zavestjo, z materino govorico in s požrtvovalnim delom, ne samo s tem, kar meni prija in kar lahko opravi brez vsake večje osebne žrtve. Ohranja se tako, da zmerom poprimeš v vsakem delu, ki ga korist življenja skupnosti nakazuje in hkrati ukazuje, če smem tako reči.

Zato menim, da je Ludvik malce kar počez pogledal, ko je zapisal, da imamo delavne farane. Jih imamo: nekaj garažev. A razen par svetlih izjem se stari in mladi drže ob strani, kjer ni dosti dela. In zdaj, ko smo začeli z novo nabirko, da bi privabili po posebni poti nov, mlad frančiškanski duhovniški naraščaj iz Slovenskega v našo ameriško deželo, pokazimo in dokazimo, mladi in starejši, da hočemo še dolgo prestopati prag slovenskega sv. Cirila na Osmi. Darujmo v ta sklad, ki se nam bo življenjsko obrestovalo!

Pa ob novem letu napravimo sveto obljubo, da bomo se nekateri nekolikokrat večkrat spomnili, da je za lepo življenje naše narodne skupnosti na Njujorškem sila potrebno nekaj večkrat na leto ob nedeljah prestopiti prag slovenskega sv. Cirila na Osmi. Enega se moramo vsi zavedati in to je: **Samo od kruha se ne da živeti, a samo od besedi pa tudi ne!**

Zadnja nedeljska objava božične nabirke, ki je prek \$5.000, in pa lep obisk polnočnice, kljub mokrotnemu vremenu, mi govorita, da se tega včasih pa le dobro zavedamo. Naše življenje pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi je kar v redu, če le ne bi imeli kar malce preveč tistih »pasjih nedelj«, ki niso samo značilnost

poletnega časa, ampak mi jih poznamo tudi v zimskem času.

Seveda tega pa ne bi mogel reči za zadnjo, to je tretjo januarsko nedeljo. Zunaj je bil pasji mraz, pa vendar obisk v cerkvi je bil lep. Celotna naša maloštevilni slovenski šolarji so prišli kar v lepem številu. Seveda od njih najstarejši Janez Minič (John A. Minnich) je prišel prvi. Gorečnost naučiti se slovensko, govorice njegove ženske, mu je razstopila ledenost nedeljskega mraza, da je prišel k pouku in deseti slovenski maši. On je s svojo ženko Savo, pa ni slovenskega rodu, eden od tistih redkih, ki drže nit slovenske živosti pri sv. Cirilu tudi v vseh pasjih nedeljah. Gospod Minič je zgled vsem našim mladim, otrokom in staršem, da se da slovenske govorice naučiti, če sta tu volja in vztrajnost.

Polnočnica in zadnja nedelja mi utrjujejo prepričanje, da na slovenski Osmi pri Sv. Cirilu bi lahko bilo tako, da ne bi bilo pasjih nedelj ne poleti in ne pozimi. Prejšnjo nedeljo sem se v tem prepričanju še bolj utrdil. Kolikor ni prišlo tako imenovanih »prosvetarjev«, so prišli farani - srenjčani, neprosvetarji in zamašili vrzeli, ki bi bile očitne, tako v cerkvi kakor po maši ob programu v dvorani.

Pa še to! Ker imamo delavne farane, zato upam, da bodo nam pripravili lepo pustno farano zabavo, ki jo imamo letos prav na pustno soboto, 16. februarja, v že nam vsem znani dvorani v Ridgewoodu. Upam, da se bodo vsi delavni farani izkazali v delu in organiziranju farne družabnosti, ki je tudi potrebujemo, da bomo še dolgo prestopali kot posamezniki in narodna skupnost — prag slovenskega sv. Cirila na Osmi v New Yorku...

— Tone Osovnik

Prirastek ZDA prebivalstva

Washington, D.C. — Združene države Amerike so začele to leto z 237.232.805 prebivalstva, to je nekaj več kot dva milijona kot je bilo v začetku prejšnjega leta.

Ta ocena števila prebivalstva s 1. januarja 1985 bazira na sledečih podatkih: 3.7 milijonov rojstev, 2 milijona smrtnih slučajev in 499.000 novih emigrantov. To znaša skupno okrog 2.1 milijona prirastka. Najvišji prirastek ZDA prebivalstva v enem letu je bil leta 1956 in sicer 3.1 milijonov več prebivalcev.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

IZ ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Življenjski stroški lani večji lani za skoraj polovico, inflacija na splošnem pa za 52,4%

LJUBLJANA — Delo poroča, da so bili življenjski stroški lani v SFRJ večji za 46,1 odstotka. Podatke je zbral in objavil zvezni zavod za statistiko. Najbolj so se povečali izdatki za obleko in obutev — za 76,8 odstotka. Izdatki za kulturo in razvedrilo so bili decembra lani v primerjavi s predlanskim decembrom večji za 57,6 odstotka, stroški za stanovanje za 55 odstotkov, za promet, pošto in telefon za 50,8 odstotka, za higieno in zdravje za 46,9 odstotka, izdatki za tobak in pijače pa so se povečali za 35,8 odstotka. Najmanj so se povečali izdatki za prehrano in sicer za 33,3 odstotka, kar se že dolgo ni zgodilo.

Zvezni zavod za statistiko je tudi objavil podatke o lanskii inflaciji v SFRJ. Podatki kažejo, da je bila lanska inflacija 52,4-odstotna. Najbolj so se podražili industrijski neživilski izdelki (za 61,1 odstotka), nato alkoholne pijače (45,7), storitve (44,4), industrijski živilski izdelki (42,6) in kmetijski pridelki (31,1 odstotka).

V statističnih podatkih pa še niso upoštevali 33,5-odstotne podražitve električne energije. Zvezni izvršni svet je namreč sprejel sklep o tem tik pred novim letom. To podražitev, pa tudi podražitev naftnih derivatov, mesnih izdelkov, cigaret, nekaterih tekstilnih izdelkov in južnega sadja bodo statistično »upodobili« šele v januarjem poročilu, pove Delo.

Vedno več Slovencev starih več kot 60 let

LJUBLJANA — Najnovejši demografski podatki, zbrani za Slovenijo in SFRJ, kažejo, da se povprečna življenjska doba Slovencev in Jugoslovancev nenehno podaljšuje, saj je

čedalje več ljudi, ki so stari več kot 60 let. Demografi računajo, da bo leta 1990 povprečno 14 odstotkov prebivalcev SFRJ starih več kot 60 let, leta 2000 pa jih bo celo več kot 16 odstotkov.

Za Slovenijo napovedujejo, da naj bi bilo leta 2000 kar 17,1 odstotka tistih, starih več kot 60 let. Največ takih ljudi bo pa v Vojvodini (21,3%), najmanj pa na Kosovu, kjer je rodovitnost v vsej SFRJ največja, pa le 7,1 odstotka.

V zadnjem času je izšlo nekaj člankov v slovenskih časopisih in revijah o nizki rodovitnosti Slovencev. Nekateri pisci celo govorijo o počasnem umiranju slovenskega naroda. (Članek o tem boste našli v A.D. prihodnji tork, op. ur.)

Nenehno povečanje števila starejših ljudi bo narekovalo tudi zahtevne naloge in obveznosti slovenske in jugoslovanske družbe do njih, še posebej s stališča socialnega in zdravstvenega varstva.

Dirigent L. Matačić umrl v Zagrebu

ZAGREB — Dne 4. januarja je v Zagrebu umrl slavni glasbenik, dirigent Lovro Matačić, v starosti 86 let. Večkrat je gostoval tudi v Ljubljani.

Rodil se je 14. februarja 1899 na Sušaku. Na dunajskem konservatoriju je študiral klavir, orgle in dirigentstvo. Dirigentsko kariero je začel leta 1916 v kölnski operi. Od leta 1948 je bil dirigent skopske opere, od leta 1956 pa glavni dirigent v državnih operah v Dresdenu in Berlinu; od leta 1961 je bil direktor opere v Frankfurtu ob Maini in stalni gost dunajske državne opere. Kot operni in koncertni dirigent je nastopil v mnogih glasbenih središčih, na skoraj vseh celinah.

Materin jezik na tujem

(nadaljevanje z 2. str.)

Kot že rečeno, razvoj v zanemarjanju materinega jezika v družinah je šel najbrž že predaleč, da bi bilo možno sedanji položaj znatno popraviti. Bo kdo dejal, da to nima niti nobenega smisla. Kajti tak razvoj je povsem naraven in nujen, ni ga torej mogoče spremeniti ali ustaviti. En rod preje ali pozneje, kje je razlika?

Pa vendar je razlika. S pozabo materinega jezika pade zavest narodnega izvora in pripadnosti še preden so specifične posebnosti neke narodne skupine na svoj način oplo-dile ameriški kulturni mozaik in s tem doprinesle svoj delež k splošni človeški omiki in višji duhovni ravni; pade z narodno zavestjo nujno tudi versko življenje, ki je zlasti pri Slovencih tako tesno povezano z lastno narodno kulturo in tradicijo. To oboje pomeni velike vrednote, ki jih velja ohranjati in gojiti do skrajnih možnosti.

Da bi bilo ta ideal možno doseči in ohraniti kar se ohraniti še da, bi bilo po mojih mislih treba resno misliti na organizacijsko povezavo na narodnem, verskem in kulturnem področju vseh raztresenih drobcev širom Amerike z ustanovitvijo Slovenskega narodnega centra. Od tod naj bi izhajale iniciative in pobude za ustanavljanje in vodenje šol za gojitev materinega jezika in slovenske kulture, kjer koli je mogoče. In v tej zvezi se poraja ideja o Lemontu.

L. P.

Pogreb je bil v petek, 11. januarja, na zagrebškem pokopališču Mirgoj.

Nagradili najboljše gospodarstvenike

LJUBLJANA — Podelili so letošnje nagrade B. Kraigherja petim uspešnim slovenskim gospodarstvenikom. Letošnji nagrajenci so: Egon Conradi direktor ljubljanskega Kompas-a, Maks Kocbek, direktor Sladkogorske tovarne papirja s Sladkega vrha, Valentin Mendižev, direktor podjetja Livar »Viktor Koleča« iz Ivančine gorice, Jurij Pokorn, direktor Konusa in Slovenskih Konjic in dr. Lev Premru, direktor Leka iz Ljubljane.

Tečaj dinarja

LJUBLJANA — Po tečajnem listu z dne 4. januarja 1985 je bil ameriški dolar vreden 212 dinarjev, kanadski dolar pa 160. Vrednost dinarja v primerjavi z ameriškim in kanadskim dolarjem še upada. Deloma je to pripisati zelo močnemu ameriškemu dolarju, ki ima rekordno vrednost tudi napram nemški, angleški in francoski valuti.

Ameriška Domovina druži Slovence po vsem svetu!

Novi grobovi (nadaljevanje s 1. str.)

Mary Cevka

V četrtek, 24. januarja, je na svojem domu na Schaefer Ave. umrla 95 let stara Mary Cevka, rojena Pečjak, vdova po pok. Franku, 2-krat mačeha (oba sta že pok.), sestra Frančiške in Amalije (obe v Slov.) ter že pok. Jennie Strumbly, Julie Starc in Johna, tega Strumbly družine in Mary Molan (Thompson, O.). Pogreb bo iz Grdinovega zavoda na Lake Shore Blvd. danes, v torek, v cerkev sv. Vida ob 10. dop. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Rose Mlakar Fier

V torek, 22. januarja, je nepričakovano na svojem domu v Rock Creeku, O. umrla 87 let stara Rose Mlakar Fier, rojena Sinkovic, vdova po pok.

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!

Franku, mati Franka Mlakarja, 4-krat stara mati, 2-krat prastara mati, v Jug. pa zupuča sestro. Mnoga leta je pokojna lastovala in vodila delikateso. Privaten pogreb v soboto, 26. januarja, je bil v oskrbi Grdinovega zavoda na Lake Shore Blvd. na pokopališče Sunset Memorial Park v Olmsted Townshipu.

Joseph Zupancic

Dne 24. decembra 1984 je v Mt. Sinai bolnišnici, kjer je okreval po operaciji, umrl 70 let stari Joseph Zupancic. Zupuča žena Jean, roj. Skander, sina Josepha Jamesa (Mich.), 5 vnukov, brata Albina in sestro Rose Sands. Bratje Stanley, Frank in Andy so že pok. Bil je član podr. sv. Jurija št. 613 Katoliških vojni veterani, Disabled American Veterans in društva Clairwoods št. 40 ADZ. Pogrebna sv. maša je bila darovana 27. decembra v cerkvi sv. Klare v Lyndhurstu. Pokojni je bil položen k večnemu počitku na pokopališču Kalvarija.

MALI OGLASI

For Sale — By Owner
Euclid, S. Lake Shore. 3 bdrm. 1 1/2 baths. \$69,900.
Call 383-1156 (8-9)

Receptionist Needed
With light bookkeeping, for dental office downtown. Call 566-7700 ask for Kathy. (7-9)

DRIVER NEEDED
20 hours a week, probably more. Must be reliable. Good knowledge of Cleveland preferred. Hours 10 to 3, probably more; may vary. All ages considered. Call 692-2225. Ask for Ann Marie Kollander. (6-9)

Apartment for Rent
One bedroom apartment in beautiful Maple Hts. area near Rockside Rd. Call 261-4423. (7-8)

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Hiše barvamo zunaj in znotraj in tapeciramo. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe.
— Vprašajte za brezplačen predračun! —

— 831-6430 —

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstvo postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnine. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

UP TO DATE: JOSEF'S
Elegance
New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts. Ohio 44143
461-8544 461-8545

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

»DUH SLOVENSKI IZ RODA V ROD«

Zadnjič sem na tem mestu pisal o zaslugah pok. dr. Jakoba Kolariča pri ohranjanju slovensko-krščanske tradicije med Slovenci v Torontu. Omenil sem, da je škoda, da je z njegovim odhodom iz Toronta odšla tudi njegova zamisel in miselnost. Zaradi tega ta skupnost trpi škodo: nima duhovniških poklicev, slovenščina in z njo slovenska zavest in tudi vernost med mladino umira, načelna jasnost med ljudmi izginja, nadomešča pa jo potrošniška miselnost.

Te dni mi je prišla v roke slovenska revija iz Avstralije *Misli*. V novembrski številki je dr. Jure Koce, državni poslanec v prvi Jugoslaviji, napisal kratek članek, ki med drugim pravi:

DUH SLOVENSKI IZ RODA V ROD!

Kako upravičeno! Kako resnično in kako živo se to geslo dejansko izvaja v slovenski skupnosti v Argentini. Res toplo ti mora biti pri srcu, ko slišiš mlade fante in dekleta, kako lepo govorijo med seboj slovensko. In to je druga in že tudi tretja generacija, katere starši so bili rojeni v Argentini. Kar neverjetno je, kako so ti mladi ljudje narodno zavedni in kako so ponosni, da so slovenskega rodu! In kako jim je pri srcu slovenski jezik! Na društvenih prireditvah, sestankih in zborovanjih slišiš to mladino govoriti slovensko, tako da se ti ni treba posluževati drugega jezika, če hočeš koga kaj vprašati. Tudi odgovor boš dobil v lepi slovenščini.

Prvič sem bil v Argentini pred enajstimi leti in sedaj drugič. Tako sem imel priliko govoriti s številnimi rojaki in rojakinjami. Bil sem gost v njihovih domovih, govoril sem z njihovimi otroci ter z otroci njih otrok. Zato lahko rečem: Slovenska skupnost v Argentini je trdnjava slovenskega jezika in čuvar slovenske narodne zavesti iz roda v rod. Slovenski skupnosti v Argentini vsa čast!

Urednik *Misli* pa je pristavil:

Rad sem objavil to poročilo. Ne samo vsa čast slovenski skupnosti v Argentini, ampak le naj bi bili tudi nam vsem v zgled, saj se mi zdi, da takega zgleada potrebujemo.

Osebnostno sem prepričan, da so ideološki motivi med izseljenci za ohranitev narodnosti v zdomstvu in nje nadaljevanja iz roda v rod mnogo močnejši in stanovitejši kot pa zgolj ekonomski. V tem je po mojem mnenju prednost rojakov v Argentini, ker so kljub preteku skoraj štirih desetletij od svojega begunstva vztrajali pri svojih načelih,

zaradi katerih so morali v tujino. Načelna mladina zna ceniti žrtev staršev in je ponosna na lastno pripadnost takemu rodu.

Morda nam ravno tega med nami v Avstraliji manjka...

Ne morda, prav gotovo nam tega tudi v Kanadi manjka. Poglejmo čisto na kratko med rojake v Argentini. Imajo dušnopastirsko vodstvo, ki ga vodi delegat msgr. A. Orehar. Imajo politično vodstvo v NO za Slovenijo, kjer so združene vse tri slovenske demokratske stranke. Imajo šolsko-prosvetno in kulturno vzgojno vodstvo v Zedinjeni Sloveniji.

Te tri veje vodstva so med seboj v složnem sodelovanju in že skozi 40 let zasledujejo isto linijo. Pri tem vodstvu ni neprestanega spreminjanja. Od dni begunstva do danes so vztrajali pri svojih načelih, katere so branili med revolucijo in zaradi katerih so morali v tujino. V zvestobi tem načelom vzgajajo mladino v osnovnih in srednješolskih tečajih. Ta načela so prisotna v vsem njihovem tisku, na proslavah prazničnih dni in raznih obletnic. Tam doli mladi slovenski rod ve, kakšno ceno je plačeval naš narod med revolucijo, da bi si ohranil krščansko svobodo. Tam doli ni slišati čivkanja »bili smo zapeljani«. Pri nas pa se v slovenskih šolah molči o tem, kako se je narod postavil v bran brezbožnemu navalu komunizma. Nič čudnega potem, če je mladina dezorientirana.

Slovenski profesorji na ameriških univerzah se ukvarjajo z vsem mogočim raziskovanjem slovenske prisotnosti v preteklosti v Ameriki in Kanadi in dajejo prognoze za bodočnost. Radoveden sem, če so že kdaj in kje pri svojih razpravljanjih ugotovili, kar je poudaril urednik *Misli* v Avstraliji: »...da so ideološki motivi med izseljenci za ohranitev narodnosti v zdomstvu in nje nadaljevanje iz roda v rod močnejši in stanovitejši kot zgolj ekonomski«. Moč in stanovitnost se poveča, kadar ti ideološki motivi izhajajo iz večnih principov.

Izseljencu pustolovcu ni mar ohraniti narodnostnih vrlin. Ekonomskega izseljenca se rada prime miselnost *ubi bene, ibi patria*, kjer mu je dobro, tam je njegova domovina. Samo ideološki izseljenec nosi v sebi zavest poslanstva in ta zavest mu daje ohranjevalno moč. Seveda je pa treba zavest poslanstva negovati, poživljati, znova in znova hraniti, da je stalno prisotna, dokler cilj poslanstva ni dosežen. To delo pa morajo opravljati emigrantske institucije: tisk, šole, fantovske in dekliške organizacije, kulturno-

vzgojne in politična udruženja in ne nazadnje, zlasti v našem primeru, dušno pastirstvo.

Seveda so tu na severu še drugi vzroki slovensko-krščanske-ideološke mlačnosti in slabokrvnosti. Prvotno skupino beguncev (ideološko-politično emigracijo) so preplavili ekonomski naseljenci in rdeče-režimski agitatorji. Ti pa so postali močni in škodljivi le zato, ker je prvotna skupnost, ki jo je dr. Jakob Kolarič ustvaril, zgubila svoje organizacijske temelje in ji je bil odvzet smisel poslanstva. O tem poslanstvu pa kdaj drugič.

P.M.

Iz župnije Brezmadežne s čudodelno svetinjo

Dne 7. januarja je Društvo mož in fantov imelo poseben sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi župljani, zlasti očetje in matere. O družini jim je predaval misijonar jezuit g. Tomaž Podobnik.

V nedeljo, 13. januarja, pa je imel v dvorani skioptične slike s predavanjem g. Pedro Opeka. Govoril je o delu slovenskih misijonarjev na Madagaskarju. Ker sam zida cerkev v Vaingandranu, se je priporočil tudi za darila.

O življenju župljanov poročajo župnijska Oznaniila za 6. januar 1985 sledeče:

»V letu 1984 je imela naša župnija 33 krstov. Tako malo krstov je imela župnija zadnjič leta 1965, potem so krsti rastli do 66 krstov letno, zadnja leta pa vidno upadajo, čeprav se župnija številčno še vedno veča. Smrti je bilo v župniji 11, doslej največje število, dasi je še vedno nizko z ozirom na velikost župnije. Porok je bilo 28, od teh le dve, da sta bila oba Slovenca, 10 porok je bilo mešanih, to se pravi, da eden ni bil katoličan.

Rezultati sami govorijo, kaj se dogaja s slovensko in katoliško družino. Koliko od teh bo ostali na Slovenski župniji, čeprav jim nudimo mašo v angleščini, je važno vprašanje. Bodo tisti, ki so se poročili z nekatoličanom, dovolj vztrajni in zavedni, da bodo ostali katoličani? To je važno in včasih tudi boleče vprašanje, na katero bi mogli odgovoriti pozitivno in si obenem izprazniti vest, če storimo vse, da bi se slovenski fantje in dekleta poročali med seboj in iskali katoličana za partnerja.«

ISKRICE

Tisti, ki znajo dobro govoriti, govorijo jedrnato.

— Doštojevski

Vsako zlo se rojeva iz omejene misli in povprečnega čustva.

— Maeterlinck

O novi slovenski enciklopediji

TORONTO, Ont. - V Sloveniji se pripravljajo k izdaji lastne, slovenske Enciklopedije. Tako književno delo je silno zahtevno v svojih pripravah. Mnogi mali narodi si niti ne morejo privoščiti takega podviga, saj celo pri velikih narodih pride do izdaje enciklopedije vsakih 50 ali več let.

Pri Slovencih je prvi skromen poskus napravil Janez Vajkard Valvasor v Slavi Vojvodine Kranjske. V medvojnem obdobju je izšla nekaka skupna Narodna Enciklopedija Srpsko-Hrvatska-Slovenačka v Zagrebu v letih 1925/29. Nekaj podobnega je bil tudi Slovenski biografski leksikon, ki je izhajal od leta 1925 in, kasneje, leta 1968 Krajevni leksikon Slovenije.

1985 še slabše?

TORONTO, Ont. - Nobena tajnost ni, da SFRJ resno poskuša izvleči se iz ekonomske krize. Najbolj jasno to razume narod sam, ker njegov življenjski standard upada. Od l. 1967 je kupna moč posameznikovega dohodka že padla 50 odstotkov. Na Zahodu bi demokratična vlada ob takem gospodarskem polomu padla že desetkrat.

Za leto 1985 v SFRJ načrtujejo: nacionalni produkt naj bi se dvignil za 3%, v l. 1984 se je dvignil za 2,1%. Industrija sama naj bi pri tem vrgla 4% več, v l. 1984 je dvignila proizvodnjo za 5%. Uvoz naj bi se za l. 1985 zvišal za 6%. Zvezni proračun predvideva 3 milijarde izdatkov, od te vsote 64% za obrambne namene. Ta zadnja številka je blazno velika, saj celo Amerika izda samo 30% za obrambo, Kanada pa niti 5%. Obrambni izdatki SFRJ jasno kažejo, da je režim pripravljen žrtvovati vse samo, da se ohrani na oblasti.

Milka Planinc, predsednica Izvršnega sveta, je posvarila, da bi inflacija mogla v prvih 6 mesecih 1985 preiti 70-odstotno gornjo mejo in šele po tej strahotni stopnji bo nastala možnost znižati inflacijo. Za začetek 1985 je predviden skok cen od 15 do 70% za elektriko, prehrano, komunalne storitve, telefon, bencin in transport.

Veselin Djuranović, član predsedstva SFRJ, je podal zanimivo izjavo, da je treba opustiti komunistične dogme v gospodarstvu.

Po teh izjavah in statistiki bi se dalo sklepati, da se je partija odločila ojačati ekonomski prosti trg in lastno oziroma privatno iniciativo. Vprašanje nastane, ako bodo pripravljeni iti dosti daleč v tej smeri ali bodo kot običajno ostali na pol poti. Brez ozira na možnosti izboljšanja ekonomskih razmer na daljšo dobo, vse kaže, da bo leto 1985 za SFRJ prej slabše kot boljše od 1984.

ZU

Prikaz življenja in dogajanja v naši Sloveniji v celoti bo pa seveda podala še nova nastajajoča enciklopedija. Velika škoda je, ker bodo področja kot zgodovina, družbena ekonomska vprašanja, vzgoja, vsa podana iz perspektive današnje družbene ureditve na Slovenskem. Saj celo v napovedi odgovorni pravijo: »odložili smo se, da bo enciklopedija po strogih merilih posredovala tudi podatke o izdajalcih in vojnih zločincih za časa narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda.«

Težko delo za sodelavce te enciklopedije, ko bodo morali revolucijo spremeniti v NOB, ko bodo morali čisti stalnizem do leta 1948 spraviti v sklad s kasnejšim razvojem izven kominformskega okvira. Vsekakor tudi v dolarjih je ta napor vreden par milijonov dolarjev, služil bo pa samo slovenskemu samoupravnemu socializmu. (Podatki o tej enciklopediji so povzeti iz *Koledarja 1985*, Slovenske izseljenške matice, str. 51.).

ZU

Enakopravnost

TORONTO, Ont. - Znani režimski časnikar Marko Pogachnik v koledarju Slovenske izseljenške matice za leto 1985 (str. 98) takole govori: Ena od nalog SIM je, da tudi slovenskemu izseljenstvu omogočamo enakopravno (podčrtal pis.) vključevanje v enoten kulturni prostor.

In sedaj naš komentar. Leta 1982 je Cankarjeva založba v sodelovanju s SIM izdala antologijo književnosti Slovencev v Severni Ameriki. Obširna zbirka preko 500 strani raznih pisateljev z najrazličnejšimi dobrimi in tudi samo povprečnimi prispevki.

Urednica Jerneja Petrič je smatrala za potrebno ali pa je sledila željam predpostavljanih, da je uvrstila v knjigo povest Milana Medveška »Materino maščevanje«. Govora je o patru Ahaciju, samostanskem učitelju, ki je (piše Medvešek) brez pravega razloga nečloveško pretepal učence z roko, vrvo in palico. Od vseh osnovnošolskih učiteljev, ki so sem in tja rabili palico, je Petričeva uvrstila enega izmed maloštevilnih patrov, ki so mogli l. 1916 učiti v šolah. Izrazita proticerkvena gesta! Naj le pomislimo, kako se danes učitelji v Sloveniji in SFRJ norčujejo iz vernih učencev, ki so itak zapostavljeni in izključeni iz mnogih aktivnosti v razredu!

Pred meseci so imeli primer na Hrvaškem, ko se je učiteljica spravila na 12-letnega učenca, katerega oče je bil obsojen na 7 let zaporu radi politike. Ko je učenec trdil, da ne ve, kdaj se bo oče vrnil domov, mu je končno zabrusila: mi

(dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

FEBRUAR

2. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v dvorani sv. Stefana, Chicago, Ill.

9. — Slovenian Rifle & Hunting klub priredi lovsko večerjo ob svoji 55-letnici v SND na St. Clair Ave. Igra Tone Klepec orkester iz Girarda.

16. — Dram. društvo Lilija prireja maškarado v Slov. domu na Holmes Ave. Začetek ob 7.30 zv. Za ples in zabavo igra Alpski Sekstet.

16. — SKD Triglav, Milwaukee priredi maškarado.

17. — Fara Marija Vnebovzeta prireja srnjakovo kosilo v podporo Slovenskega doma za ostarele. Kosilo bo v SND na St. Clair Ave.

17. — Slov. šola pri Sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 pop.

24. — Misijonska znamkarska akcija priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

8., 9. in 10. — Slovenske duhovne vaje za žene in dekleta v Sv. Jožefa domu duhovnih vaj

9. — Glasbena Matica priredi koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave. Igra Pecon orkester.

10. — Dram. društvo Lilija poda veseloigro v 3. dejanjih »Stari greh«, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Začetek ob 3.30 pop.

15., 16. in 17. — Slovenske duhovne vaje za moške in fante v Sv. Jožefa domu duhovnih vaj.

23. — Primorski klub priredi večerjo s plesom v SND na St. Clair Ave.

APRIL

13. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj pomladni družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

MAJ

11. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

18. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

19. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Materinski dan proslavo.

26. — Društvo SPB Cleveland obhaja slovenski spominski dan ob 40. obletnici Vetrinjske tragedije ter žrtev med okupacijo in revolucijo, s sv. mašo ob 11.30 pri Lurški votlini na Chardon Rd.

27. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

2. — Otvoritev Slovenske pristave.

15. in 16. — Tabor DSPB, Cleveland poda spominsko proslavo 40-letnice umora slovenskih domobrancev, četnikov in civilistov.

23. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

23. — SKD Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik.

29. in 30. — Vseslovensko romanje in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

JULIJ

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Misijonski piknik.

AVGUST

14. — Federacija slovenskih upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. Igra Chuck Krivec.

18. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik.

SEPTEMBER

15. — »Vinska trgatev« na Slovenski pristavi.

15. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi kosilo v šolskem avditoriju.

22. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

6. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev.

19. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

19. — Glasbena Matica poda koncert z večerjo in plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

2. — Štajerski klub inia martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

9. — Belokranjski klub ima martinovanje v SND na St. Clair Ave., ki bo obenem 20-letnica kluba. Igrata orkester Veseli Slovenci in Tone Klepec

DECEMBER

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Manj "bypass" srčnih operacij

Po poročilu "American Heart Association" se je število takozvanih "bypass" operacij na srcu v preteklem letu nekaj zmanjšalo, ker so zdravniki začeli uporabljati nova učinkovita zdravila za odpravo žilnih zamaškov. Število slučajev srčnega napada pa se ni zmanjšalo. Napovedujejo, da bo v tem letu 1985 en in pol milijona Amerikancev dobilo srčni napad, to je okrog 4.100 na dan; okrog 550.000 od teh ne bo preživel srčnega napada. Zadnje statistične številke vendar prikazujejo, da je zaradi srčnih bolezni in možganskih kapi lansko leto umrlo nekoliko manj ljudi.

Leta 1982 so zdravniki v ZDA opravili 170.000 "bypass" srčnih operacij, kar je skoraj 7% več kot leta 1981. Toda v letih 1980 se je številu operacij na srcu zvišalo za 20% in za 16% v letu 1981. Prve "bypass" operacije na srcu so zdravniki začeli od leta 1968 naprej, če je srčno ožilje bilo tako zamašeno, da je bilo nemogoče s takrat znanimi zdravili ali načini zdravljenja drugače pomagati.

Srčne bolezni in operacije bodo to leto stale Amerikance 72.1 milijard dolarjev, od tega za bolnišnice in razna okrevališča 43.7 milijard dolarjev. Samo ena "bypass" operacija na srcu stane od \$15.000 do \$20.000. Večina bolnikov se po "bypass" srčni operaciji kar dobro počuti, mnogo je odvisno od zdravja srca samega. Če je srce bilo že pred operacijo zaradi enega ali več srčnih napadov močno poškodovano, ne more tudi novo "bypass" ožilje tako pomagati, da bi se bolnik po operaciji počutil čisto zdrav.

Zdravniki že nekaj let napovedujejo nova učinkovita zdravila za raztopitev ožiljnih krvnih zamaškov - tudi v srčnem ožilju - a zaenkrat izgleda, da bo "bypass" srčna operacija še za mnoge slučaje edini način bolniku rešiti življenje.

Zelo različno pa je javno mnenje glede presaditev srca. Nekoliko bolj je ljudem sprejemljivo, če zamenjajo bolno človeško srce z drugim človeškim srcem, javnost pa ni povoljno sprejela, ko so v otroka presadili opičjo srce, kar je dejansko otroku podaljšalo življenje le za nekaj dni.

ENAKOPRAVNOST

(nadaljevanje s 5. str.)

vemo, kje je tvoj oče in on se ne bo nikdar vrnil domov!

V omenjeni Antologiji zaman iščeš omembo o dveh mogoče najbolj pomembnih pisateljih slovenskega porekla v Ameriki. Tu sta mišljena Franc Bükvič in Karel Mauser.

Marko Pogačnik torej ne more govoriti o enakopravnosti tako, kot jo razumejo povprečni ljudje. Verjetno bo potrebna razlaga, da gre tu za enakopravnost v okviru slovenskega samoupravnega socializma?

ZU

Starost naj ne upogne ljudi

Krhke kosti so v starosti vir številnih nadlog, niso pa nujne v poznih letih življenja - Kaj lahko naredimo zase še pravi čas?

Na stara leta poleg ostalih nevšečnosti preži na človeka še ena nadloga, ki ji zdravniki po grško rečejo osteoporoza, pomeni pa krhke, luknjičaste kosti. Takšne nastanejo zaradi zginevanja kostnine in mineralov, predvsem kalcija, iz kosti, posledica pa je splošna oslabelost okostja, večja nevarnost zlomov, počasnejše celjenje itd.

Doslej je veljalo, da je to neizogiben pojav, ki spremlja starost, in da temu ni pomoči, vendar novejša odkritja kažejo drugače. Zdravniki ugotavljajo, da je krhkost kosti mogoče preprečevati s pravilno prehrano, telesnimi vajami in prav na stara leta zadrževati z zdravili.

Človeške kosti dosežejo vrhunec preoblikovanja in največjo čvrstost, tam okoli 35. leta. Potem se začne proces počasnega zginevanja kostnine. Za ženske je ta problem še hujši kot za moške, saj po dosedanjih ugotovitvah že tako šibkejšje ženske kosti po menopavzi izgubljajo čvrstino veliko hitreje kot moške. V obdobju med 45. in 75. letom izgube ženske okoli 30 odst. kostnine, kar je dvakrat večja izguba, kot pri moških.

Pomen kalcija

Čvrstina človeških kosti je odvisna v prvi vrsti od kalcija. Ko zaradi starostnih procesov, včasih pa zaradi bolezenskih začne kalcij izginjati iz kostnega tkiva, se pojavijo v kosteh luknjice. To je znamenje izgubljanja tega pomembnega elementa. Zgodnjega odkrivanja osteoporoze medicina ni poznala in tako so se zdravniki lahko zanesli le na očitna znamenja, ki pa se pokažejo prepozno.

Osteoporoza najprej prizadene hrbtenico. Zaradi krhkosti vretenc lahko pride do resnih poškodb hrbtenice že pri najnavadnejših opravilih, kot je, denimo, jutranje vstajanje iz postelje. Pojavijo se tudi večkratni nalomi vretenc, kar se kaže v zmanjšani telesni višini in zgrbljenosti. Pogosto pride tudi do poškodb zapestij in kolkov. Slednje so še posebno nevarne, saj večina starostnikov nikdar ne ozdravi do prejšnje gibljivosti. Skoraj petina poškodb kolkov se po enem letu zaradi komplikacij konča s smrtjo.

Poleg starosti in spola vpliva na osteoporozo tudi pripadnost rasi. Belci imajo v povprečju manjšo kostno maso in jih ta pojav bolj prizadene. Škodljive so tudi nekatere razvade, kot sta kajenje in uživanje alkohola.

Obramba zoper osteoporozo

Med najbolj dostopnimi načini, kako se čimbolj ogniti osteoporozi in ohraniti čvrste kosti, je pravilna prehrana. Strokovnjaki pravijo, da dne-

vno zaužita količina od 1.000 do 1.500 miligramov kalcija v vsakdanji prehrani zagotavlja manjšo nevarnost osteoporoze. Toliko kalcija človek zaužije, ne da bi moral preseči spodnje kalorične vrednosti dnevnih obrokov, se pravi, da se lahko zdravo prehranjuje brez nevarnosti, da bi se poredil. To je, kot zatrjujejo zdravniki, še posebno važno za ženske.

V mleku, siru, zelenjavi, soji, mehkuzjih je veliko kalcija in vseh tistih snovi, ki so potrebne, da človeški organizem to prepotrebno snov vsrka v svojo sestavo. Pomagajo tudi kalcijeve tablete, če z njimi vred uživamo vitamin D. Tudi sončenje nekaj pripomore k bogatitvi tkiva s kalcijem, ker pomaga koži pri tvorbi kalcija in ga tako ne zmanjkuje drugje.

V zadnjem času pa so strokovnjaki odkrili, da je zelo pomemben činitelj pri ohranjanju čvrstosti kosti telesna aktivnost. Tekanje, kolesarjenje, gimnastika in podobna dejavnost spodbujajo tvorbo novega kostnega tkiva. Nekateri ginekologi zato priporočajo ženskam, da začnejo z redno telesno aktivnostjo že pred začetkom menopavze. Tako stopijo v svoje kritično obdobje z večjo maso kostnega tkiva in vnaprej zmanjšajo posledice sicer naravnega procesa.

Presenetljivo je, da debelost pri ženskah pozitivno vpliva na čvrstino kosti. Razlog je jasen: debele ženske izločajo več estrogena, hormona, ki preprečuje zginevanje kalcija iz kosti, hkrati pa so zaradi teže bolj obremenjene in z vsakim gibanjem opravljajo napornejše »telesne vaje«.

Zaenkrat je preprečevanje osteoporoze najboljši način, kako se ogniti temu pojavu in seveda tudi vsem nevarnostim, ki so združene z njim. Sedanji način zdravljenja s kalcijevimi tabletami, hormonskimi preparati in podobnimi zdravili so sicer še kar učinkoviti, vendar puščajo nekaj nezaželenih posledic.

Medicinski raziskovalci obljublajo, da bodo v dveh, treh letih pripravili tudi zdravilo, ki po pomagalo nadomestiti zgubljeno kostnino. Do tedaj pa je zgodnje odkrivanje in preprečevanje s pravilno prehrano in rednimi telesnimi aktivnostmi najboljši možni način boja z osteoporozo.

Žrtve tornada

V letu 1984 so tornadi v Ameriki ubili 124 ljudi, kar je največje število smrtnih slučajev zaradi tornadov v zadnjih desetih letih. Najhujše posledice tornada so bile po tornadih 28. marca lanskega leta v obeh Carolinah, ki so ubili 57 ljudi.

Božič: dan tradicije družine, vere...

V svoji prvi številki za leto 1985 je slovenski informativni tednik Teleks objavil silno zanimiv članek novinarka Jožice Grgič o tem, kako so v treh ljubljanskih cerkvah obhajali predbožični večer. Tekst s slikami obsega kar tri strani. Prepričan sem, da bo vsebina tega članka zanimala mnoge bralce, zato ga objavljam v celoti. Skrbnemu in kritičnemu bralcu bo veliko povedal o verskih razmerah v Sloveniji. Novinarka Grgič večkrat poudarja, da pridejo mladi v cerkev predvsem zaradi spoštovanja do dediščine itd., ne pa radi kakih verskih čustev. Njen članek pa utegne pričati povsem drugače. Boste pa sami sodili. Njene pohvalne besede o pridigi nadškofa dr. Alojzija Šuštarja se mi zdijo dovolj zanimive, da sem jih v članku postavil z močnimi črkami. Predlagam, da posebej ta del članka preberite. Ur.

Božič – dan kot vsak drug, pa tudi ne. Večer pred božičem – kot navaden večer, pa vendar ne povsem. Ozračje je drugačno. Drugačen pridih mu dajejo ljudje, ne vsi, pa vendar mnogi, ki snemajo oklep vsakdanjih navad, ravnanj po trdno utrjenih pravilih. To si privoščijo nekajkrat na leto, ob tako imenovanih praznikih in je v bistvu kot povelje. Kajti drugačnost narekuje standardni obrazec: dela prost dan, trgovine in lokali so zaprti, televizijski program je še bolj pust kot navadno, časniki ne izidejo... Hočeš nočeš si uravnaš dan v skladu z vsem tem.

Kaj pa božič? Je tudi zanj mogoče reči, da je zgolj vsiljena priložnost za skok iz oklepa navad, ki tako pogosto dobesedno dušijo? Težko. Je morda priložnost, ko se kot ljudstvo lahko spogledamo s preteklostjo in za nekaj hipov zazbljemo v toplem naročju tradicije? Miselni in čustveni prehodi v preteklost imajo svoj pomen in navade naših dedov so del kolektivne zavesti, ki ohranja tradicijo. Božično ozračje danes na Slovenskem je tudi to. Prisegati zgolj na njegovo versko in cerkveno razsežnost bi bil nesmisel. V protireformacijskih časih se je vselil na poseben način v domove, od koder se danes ni izselil. Res je, božič je verski praznik, a tudi družinski.

In če govorimo o tradiciji naših dedov, naj povemo, kaj je bil božič za Ivana Cankarja: »To je bil dan, ko se je rodil Človek, in vsa srca so se odpirala njemu v hvalo in ljubezen, vsa srca so zahrepenela k njemu. Napotila so se k njemu tisočera užaljena, ranjena srca. Vsi ubogi, zaničevani, zavrženi so se napotili, brezkončna procesija je bila. Vsi tisti, ki jih je bilo življenje s trdo pestjo, so odprli trudne

oči in so vzdignili ranjene ude, šli so in so mu nesli srca naproti. Človek je sprejemal vse, nikogar ni pozabil, ki se mu je približal, vsem je delil dragocene darove.«

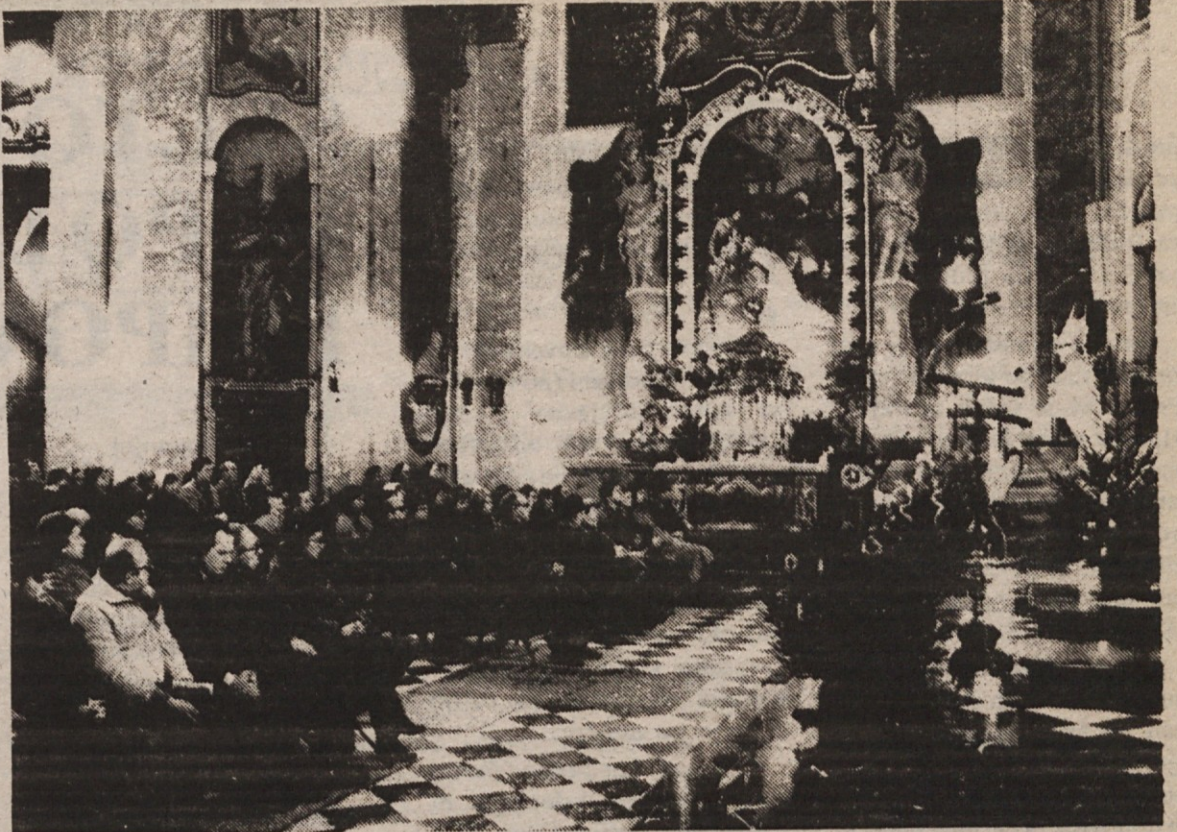
Predbožični večer v Ljubljani

Podoba, ki se nam je ponujala na predbožični večer v ljubljanskih cerkvah ni bila takšna, kot jo je popisal Cankar. Časi se pač spreminjajo. Pa vendar so bili prizori tolikanj zanimivi, da jih je vredno opisati; če že ne zaradi drugega, zato, ker so se tisoči ljudi odločili večer preživeti drugače, med njimi tudi mnogo mnogo takih, katerih »srca se niso odpirala v hvalo in ljubezen Jezusu Kristusu«.

V frančiškanski cerkvi je bilo veliko mladih

Na frančiškanski cerkvi je odbilo 22.30, ko je bila – sicer ob tej uri običajno opustela – Čopova ulica sprehajališče predvsem mladeničev in mladenk. Malce so postavili po cerkvenem stopnišču, vstopali v cerkev in se spet vračali ven. V cerkvi so bile zasedene že skoraj vse klopi, nekateri so zbrano sledili predpolnočni maši, zelo veliko pa si jih je ogledovalo cerkev in še zlasti jaslice. Prav frančiškanska cerkev slovi po tem, da so v njej vsako leto najlepše jaslice v Ljubljani.

Ob 23. uri je cerkev že skoraj povsem polna. Ni mogoče spregledati neke podrobnosti: daleč največ je mladih in prihajajo v skupinicah. Če so jih videli sosedje, ko so odhajali od doma, so bili zanesljivo prepričani, da se mladež odpravlja v disko. Tudi cerkev očitno ni več prostor, kjer je treba biti oblečen po protokolu. Med »šminkerji« je kar dostojna konkurenca. Kljub gneči se obnašajo po vseh pravilih lepega vedenja. Toda opazovalcu ni treba veliko časa, da

Polnočnica v ljubljanski stolnici med nagovorom ljubljanskega nadškofa

in metropolita dr. Alojzija Šuštarja. (Slike na tej strani sta povzeti iz Teleksa)

spregleda, da veliko večino tistih, ki so se nagnili v zadnjem delu cerkve, ni prignala vera.

Kaj je torej tisto, kar zadnjih nekaj let vleče mlade v cerkev za božič in veliko noč? Na podlagi kratkih klepetov z nekaterimi obiskovalci cerkve tik pred polnočnico ni mogoče postavljati trditev ali pa morda tudi. Mlad par, ko gneča še ni prehuda, si ogleduje notranjost cerkve. Slovesno je okrašena, komajda malce svetlobe, ki jo dajejo tu in tam žarnica in kakšna sveča, ustvarja mistično ozračje. Pritajeni glasovi, zadržani gibi in premikanje teles, kot da gre za sence, mistiko še stopnjujejo. Ko par pobaramo, kaj ju je nocoj pripeljalo v cerkev, dekleta skloni sveže sfrizirano glavo, fant pa pravi: božič je vendar naša kulturna tradicija. Razen tega pa ne morem, da se bi ne bi spomnil, nadaljuje, svojega nekdanjega profesorja, ki je dejal: za dobro potico ideološka osnova ni pomembna.

Ob eni od klopi stoji dekle, ki se s svojim videzom dobro ujema z atmosfero v cerkvi: črn klobuk, črn plašč, črni lasje, inteligentne oči, pristrčen, možki bi zapisal očarljiv, nasmeh. »Sem prepričana ateistka. V cerkvi sem se znašla po naključju. Obiskali so nas namreč verni prijatelji iz Švice, ki so želeli v cerkev. Prišla sem z njimi in zdi se mi prelepo. Božič je naša kulturna tradicija in obenem družinski praznik. Moj oče je komunist, toda odkar pomnim, v družini proslavljamo božič. Ne sicer kot verski praznik, ampak ali ni prelep praznik samo zato, ker se vsi zberemo. In nobeno leto v naši hiši na ta dan ni manjkala dobra potica. Sem za božička, dedka Mraza in za Miklavža. Vse to z ideologijo nima nikakršne zveze.«

Pred cerkvijo skupina študentov. Nekateri gredo prvič v cerkev in jih je prignala radovednost, druge nostalgija po letih otroštva, ko na polnočnici niso nikoli manjkali. Tudi ti imajo ves čas na ustih besedo tradicija, za povrh pa jih še ve-

seli, da se v pusti Ljubljani vendarle nekaj zanimivega dogaja.

Na vprašanje, zakaj so to noč prišli v cerkev, odgovarjajo skoraj vsi enako: gre za tradicijo, družinski praznik in prijetno je doživeti to skrivnostno ter slovesno atmosfero v cerkvi.

V ljubljanski stolnici

Ob 23.30 sem v stolnici. Pričakujem večjo gnečo kot v katerikoli drugi cerkvi, že zato, ker je to stolnica in ker bo v njej govoril slovenski metropolit. Presenečena ugotovim, da je manj ljudi kot pri frančiškanih, še bolj pa je zanimivo to, je to povsem druga publika. Mladih je bistveno manj, pa tudi s svojim imidžem ne izstopajo kot v frančiškanski cerkvi. Ne verjamem, da je to naključje kot tudi ni naključje, da v različne ljubljanske disko klube hodijo različne kategorije ljudi.

Obiskovalci stolnice so videti bolj umirjeni in zdi se, da med njimi skorajda ni neverujočih. Zbrano sledijo in večinoma tudi sodelujejo pri petju psalmov pol ure pred glavno polnočno mašo in med polnočnico s polno zavzetostjo poslušajo metropolitove besede. On govori na pamet; prepričljivo izpričuje svojo retorično sposobnost, na zdaj že povsem polno, a ne nabito cerkev pa fantastično učinkuje tudi s čistim slovenskim jezikom. Enkrat samkrat se mu ni zataknilo.

to. Kultura govora, pomislim, je najosnovnejši pogoj, da ljudje govorniku prisluhnejo.

V tej in vseh drugih cerkvah v en glas zadoni: slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje... In potem seveda tudi več kot obvezna: sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč... Zanimivo je, da ta pesem ni stara dosti več kot sto let, pa vendar je postala ljudska v pravem pomenu besede, saj jo prepevajo po vsem svetu.

Mladi pri maši na Rožniku

Pred koncem polnočne maše zapustim stolnico, ker hočem priti še pravočasno v cerkev na Rožniku. Pred vrati stolne cerkve, ki so zaklenjena, kakih dvajset pijanih fantov. Prav zaradi takih obiskovalcev so zaklenjena tudi vrata frančiškanske cerkve in verjetno še katere. Tako vsaj razgrajajo pred cerkvijo. Pred frančiškansko cerkvijo je ob 00.30 podoben prizor. Še več pijanih, ki s steklenicami v rokah veselo prepevajo. Tudi ti pridejo očitno za božič na svoj račun. Tudi zanje je to svojevrsten praznik. Pa pravijo, da je Ljubljana zaspano mesto. Je, če se nič ne dogaja.

Na Rožnik pridem tik pred koncem maše in lahko vidim le to, da je cerkva veliko veliko pretesna, kajti pred njo se drenja ogromno ljudi. Tod letos niso zaklenili vrata, kljub slabim izkušnjam z razgrajaci iz

(Dalje na str. 8)

Jaslice letos v ljubljanski stolnici

*11.25% Interest

Tax Deferred Investment

- No Income Tax as Accrued
- 10% Withdrawal Feature without penalty

Not Included in estate (opt.)

Contact: Frank J. Feola

1353 E. 260th

Phone 216-261-1546

*Subject to change

NEW
YORK
LIFE

Božič: dan tradicije, družine, vere...

(nadaljevanje s 7. str.)

prejšnjih let. Letos jih ni bilo. Je pa polnočnica na Rožniku posebej zanimiva zato, ker je za študente. Alternativa se je torej uveljavila tudi v polnočnicah.

Kanček atmosfere pa je moč zaznati tudi po končani maši. Predvsem je videti skoraj izključno samo študentarijo ter sproščenost in neposrednost, značilno za mlade. Številni se po končani maši kar niso mogli raziti. Pogovarjali so se, tu in tam pa je kdo obsedel v klopi in molil.

O alternativnosti študentske polnočnice še en detalj: v rokah študenta molitvenik, na njegovih kolenih pa najdenček maček. Očitno je tudi bilo, da se duhovnik, ki je imel mašo in večina udeležencev polnočnice zelo dobro poznajo, celo več, da so prijatelji. Nič koliko jih je po koncu maše pristopilo k njemu in spregovorilo besedo, dve.

Velika večina študentov, ki je to noč prišla na Rožnik, je verna, pove duhovnik, sicer medškofijski asistent za študente. To, pristavi, se vidi po tem, kako sodelujejo pri obredu. Celo njega je letos prese-netila številna udeležba, kajti lani je bila bistveno manjša. Polnočnica je bila na soboto, za konec tedna pa gre večina študentov domov.

Povprašam eno od študentk, kako ji je bilo. Videti je zamorjena in nekaj sekund kar molči. Nato pravi: »Na božič se mora človek pripraviti. Jaz se letos za spremembo nisem in mi je silno žal. Torej nisem doživela ničesar.«

Tik preden so zaprli cerkev, so štirje fantje, člani študentskega cerkvenega zbora za slovo še eno zapeli. Kar tako, sebi v zabavo in v veselje tistim, ki so se še zadržali v cerkvi ob klepetu s prijatelji. Petje ni bilo daleč od profesionalnosti. Imela sem vtis, da so tisti, ki so bili na polnočnici na Rožniku, preživeli lep družabni večer. Tako rekoč kolektivno so ga nadaljevali do zgodnjih jutranjih ur v eni od gostiln, ki jim je po vnaprejšnjem dogovoru odprla vrata. Vsi skupaj pa so držali pesti, da ta gostoljubnost, ki je v bistvu najbolj normalen posluš za poslovnost, ne bo kaznovana s prijavo pri sodniku za prekrške. Zakoni in želje tudi žal pogosto ubirajo različna pota.

Vračanje z dedom

To so božični prizori iz treh ljubljanskih cerkva, podobni so bili verjetno povsod. Leto za letom je tako, razlika je le v tem, da je v zadnjem času vse več mladih. Na podlagi tega seveda ni mogoče trditi, da je vse več mladih vernih, kljub dejstvu, da je religioznih veliko več kot tistih, ki verujejo v boga. Med neverujoče nantreč ne moremo šteti tistih, ki ne prejema zakramentov. Verovati je možno v karkoli, v nek predmet, v človeka, kar nima nikakršne zveze s cerkve-

no vsebino. Tolstoj je recimo rekel: »Če dijak neha verovati v svojega lesenega boga, to ne pomeni, da je izgubil vero, ampak da ni več lesenih bogov.«

Konkretno v slovenskih razmerah to pomeni (po raziskavi slovensko javno mnenje 1984): skoraj 25 odstotkov anketirancev izjavlja, da veruje v boga, okrog 30 odstotkov pa jih veruje v neko višjo silo. Ljudje, zlasti mladi, se danes spopadajo s tolikšnimi tegobami, eksistenčnimi problemi, z vprašanji, ki jim ni najti racionalnega odgovora, da čutijo potrebo po zatočišču.

Prav vse, kar prešine človekovo glavo in duševnost, ni materialno oprijemljivo. Vrednote se danes razblinjajo, nadomestnih ni in jih je torej treba še poiskati. Morda je najbližji korak prav v mysticismu, ali pa v preverjenih vrednotah, ki niso od včeraj, ampak od predvčerajšnjim.

Očetje so sicer ponudili svoje, ki pa so naletele na odpor. Ne le zato, ker se niso izpolnile iluzije, pač pa tudi zaradi večnega nasprotovanja med očeti in sinovi. Vrednote dedov so po pravilu v negotovih časih bližje. Če že ne zaradi drugega, zaradi protesta spričo neizpolnjenih obljub očetov.

Se morda uresničujejo napovedi nekaterih sociologov, da utegne vse večje nezadovoljstvo mlade pahniti k religiji in cerkvi in se s tem izraziti kot posebna vrsta kulture in idejne artikulacije? Preprosto iz protesta ali pa zato, ker nimajo možnosti, da bi se druge uveljavili in potrdili.

Cerkev pa se vsekakor zaveda, da ima v sedanjem kriznem položaju v svetu in tudi pri nas svojo zgodovinsko priložnost. Kakorkoli se sama brez ustreznih okoliščin težko postavlja po robu sekularizaciji, pa ima odprte možnosti pridobiti privržence na drugih področjih.

Če govori o svoji doktrini in dogmi, ne dosega zaželenega učinka, zadetek v polno pa doseže, ko govori o posvetnih rečeh. In to cerkev tudi počne. Pa še nečesa ne gre zanemariti: mlade neprimerno bolj kot to, da bi se ravnali po cerkvenem nauku, zanima krščanstvo, njegova zgodovina, njegova vloga v današnjem svetu in podobno.

Prav osupljivo je, kako naši mladinci malo vedo o tem, kakšno praznino je zapustila naša poveljna šola, z novejšimi temelji marksizma vred. Mladi pa so vedoželjni. In kam naj gredo po informacije? Tja, kjer so jim jih voljni ponuditi. Kako fantastično je, recimo, obiskati vsakoletni teološki tečaj za študente in izobražence na teološki fakulteti v Ljubljani. Če bo šlo tako naprej, bodo morali razmišljati o gradnji večje dvorane.

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Nedotakljivci so nekaj let poprej zahtevali, da bi se jim dovolilo uporabljati ta vodnjak, določen samo za čisto in visoko kasto. Obenem so hoteli prost dostop v svetišče za brahmane. Zoperstavljali so se in niso hoteli več delati na polju. Brez plače so se po enem mesecu pokore vrnili na delo.

Mladi brahman je ravnodušno pripovedoval: »Če pride harižan nasproti, se mora umakniti s ceste. Ako bi njegova senca padla name, ga udarim. Poleg mene mu ni dovoljeno sedeti, tudi na golih tleh ne.«

»Vi trije ste mladi in ne brez šol. Kaj tako razmerje odobravate? Ali ga ne prepovedujejo nove postave, objavljene v vaših časopisih?«

Odgovorili so, da morajo čuvati svoje brahmansko dostojanstvo in se ravnati po običajih. »Pri nas ni vprašanja, kaj je pravično ali krivično,« so pojasnjevali. »Držati se moramo običajev naših pradedov.«

Na sredi vasi je stalo enosobno šolsko poslopje iz pobeljene opeke, z lesenimi drogi namesto oken. »Ta šola,« so povedali, »je bila pred leti za otroke brahmanov in nižje kaste. Zdaj pa vlada zahteva, da se dopusti vstop tudi majhnemu številu nedotakljivih.«

Po imenih ulic je bilo razvidno, da v hišah živijo tudi različne nižje kaste. Po hišah iz opeke se je poznalo, da v vasi žive tudi premožnejši ljudje.

Eden izmed spremljevalcev je ponosno pripomnil, da imajo na drogih po ulicah šestdeset petrolejskih svetilk in da je v vasi tudi poštni urad. Izobraženi vaščani so prejeli dnevno deset izvodov časopisa. Na vprašanja glede politike so se spremljevalci le spogledali, rekoč da jim ni mar. O radioaparatih so slišali, v vasi niso

Kljub najtršemu orehu cerkve — zaustaviti proces sekularizacije — pa po drugi strani le 14 odstotkov Slovencev izrecno meni, da vera človeku danes ni potrebna (slovensko javno mnenje 1983). In po eni strani jih je nekaj več kot 16 odstotkov meni, da je Jezus v resnici živel, da je bil bog, ki se je učlovečil, da je bil torej hkrati bog in človek, medtem ko se jih po drugi strani več kot polovica opredeljuje za verne. V tem dejstvu pa je zanesljiv tudi del odgovora na vprašanje, zakaj je cerkev zvalila k polnočnicam toliko ljudi.

(Konec)

imeli nobenega, tudi ne elektrike in nikakega vodovoda.

»Kaj pa stranišča?« Mladi mož se je nasmehnil. »Vstanemo pred zoro in pohitimo na njivo za hišami.«

Vaški *munisif* je igral vlogo starešine ali župana. Predstavljeni smo bili sključenemu, tihemu, skoro bi mislil nememu možicljju, ki ni bil izvoljen, temveč je podedoval čast in službo od očeta; tudi njegov oče jo je podedoval od deda. *Munisif* sploh ni odgovarjal na vprašanja. »V mojem imenu govori blagajnik,« je dejal kratko in umolknil.

»Kako ste postali vaški blagajnik?«

Ta uradnik, z osnovno šolo, je prav tako podedoval službo od očeta. Blagajniki so bili v njegovi družini že več pokolenj.

Na vprašanje, kaj bi storil, če bi vas imenovala drugega blagajnika, je neverjetno zijal, kot da kaj preti njegovemu blagajnikovanju. Odločno je protestiral. »Kaj takega je nemogoče!«

Mož sivih las v dokolenski zeleni srajci je nosil telovnik, v žepu pa svetlo nalivno pero. Imel je kakih petdeset let, a ni bil videti napačen, le da se že več dni ni obril. Čelo so mu krasile tri navpične črte bele in oranžaste barve, kar je pomenilo, da pripada češčenju boga Višnuja, ki se razlikuje od Žive, katerega verniki si pobarvajo vodoravne črte z mazilom iz posvečenega pepela.

Razložil je, kako pobira davek. V zadnjem letu je nabral 12.900 rupij davka; denar je odposlal državni blagajni. Zato je vas dobila petrolejsko

razsvetljavo. In davki so šli tudi za plačo vaškim stražarjem.

Od tu naprej je vaško uradnik vidno lagal. Vse, kar je govoril o kastah, so ovrgle prejšnje izjave mladih mož o harižanih. Odločno je trdil, da je v vasi enakopravnost. »Kaste je odpravila naša ustava in vsi smo enaki,« je govoril. »Naša svetišča so odprta vsem, tudi harižanom. Vaški vodnjak je za vse ljudi, iz njega zajemajo celo harižani. Saj vendar stoji zapisano v ustavi Indije, da se kaste ne priznavajo.«

Odgovoril sem, da mi je znano, kaj predpisuje ustava. Rad pa bi vedel, kako jo spoštujejo v vasi z ozirom na stare običaje. Odvrnil je kratko, osorno: »Kaste so prepovedane!«

Izpraševal sem o dohodkih; videl sem, da niso za novčič večji od dohodkov kmečkega prebivalstva v Pakistanu, povsod zelo, zelo pičli. Vse je bilo odvisno od letine; brez dežja je bilo vse izgubljeno. Izkupiček od prodaje riža je znašal pri povprečni družini od petdeset do šestdeset rupij. To je šlo za oblačila.

Za ohranitev zdravja je vlada uvedla po deželi oddelke podeželskih ambulatorjev za pregledovanje bolnikov in delitev zdravil. Ta oskrba je bila brezplačna. Če je bila potrebna bolnišnica ali operacija, je bolnik moral v mesto in plačati. Kdor ni imel, is ni mogel privoščiti bolnišnice in operacije.

Vprašal sem glede nalezljivih bolezni. Blagajnik je dejal, da je jetika pri njih nepoznana, ker je kraj vetren in zrak zdrav. Med tistimi, ki so bili zbrani okoli njega, se je oglašil mož, dovolj spreten v angleščini, ter glasno protestiral, da ni res tako; naštel je umrle za jetiko.

(se bo nadaljevalo)

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«

Združene države:

_____ Za eno leto — \$33.00.

_____ Za pol leta — \$18.00.

_____ Za tri mesece — 15.00.

Kanada:

_____ Za eno leto — \$42.00.

_____ Za pol leta — \$27.00.

_____ Za tri mesece — \$17.00.

Petkova izdaja:

_____ \$18.00 na leto v ZDA.

_____ \$22.00 na leto v Kanadi.

Dežele izven ZDA in Kanade:

_____ \$45 (leto) _____ \$25 za petkovo (leto)

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!